

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**25549**

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Basında çıkan haberlerde Antalya Havalimanı'nda ülkeye sokulmak istenen 11 kilo 500 gram Çin menşeli domates tohumunun Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından yapılan kontroller sonucunda Tomato Mottle Mosaic Virus (ToMMV) içerdiği tespit edilerek mahrecine iade edildiği kamuoyuna duyurulmuştur.

Bu olay, Türkiye'nin tarımsal üretimini, gıda güvenliğini ve biyolojik güvenliğini tehdit eden riskleri gözler önüne sermektedir. Tarımsal üretimde kaliteyi ve halk sağlığını koruma adına alınan önlemlerin etkinliği ve yeterliliği kamuoyunda merak konusu olmuştur.

Bu çerçevede;

1. Virüslü domates tohumlarının hangi yöntemle ülkeye sokulmak istenmiştir?
2. Virüslü tohumlar hangi mahrece iade edilmiştir?
3. Virüslü tohumların Türkiye'deki alıcısı muhatabı gerçek kişi kimdir/kimlerdir veya hangi tüzel kişidir/kişiliklerdir?
4. Virüslü tohumların ülkemize sokulmasında kast varsa o halde sebep olan yerel sorumlular hakkında Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmuş mudur?
5. Virüslü tohumların ülkemize sokulmasında kast varsa o halde yerel sorumlular hakkında Bakanlığınızca herhangi bir cezai işlem uygulanmış mıdır veya uygulanacak mıdır?
6. 2024 yılında ve 2025 yılı içerisinde benzer vakalar yaşanmış mıdır; yaşandıysa, bu vakalar hangileridir?
7. Çin Halk Cumhuriyeti'nden doğrudan ithal edilen tarım ürünlerinin ve başka ülkelerden yapılan ancak Çin menşeli olan tarım ürünleri ve tohumlarının ithalatında özel bir kontrol veya kısıtlama uygulanmakta mıdır; eğer uygulanmaktaysa uygulamanın detayları nelerdir?
8. 2024 yılında ve 2025 yılı içerisinde Çin Halk Cumhuriyeti'nden doğrudan yapılan domates tohumu ithalatının ve başka ülkelerden yapılan ancak Çin menşeli olan domates tohumlarının toplam miktarı ve TL. cinsinden toplam tutarı ne kadardır?
9. Virüslü olduğu tespit edilen tohumlar, Çin Halk Cumhuriyeti veya mahrecine iade edilmesi yerine neden imha edilmemiştir?
10. Virüslü olduğu tespit edilen tohumların imha edilmemesi yönünde uluslararası anlaşmalar ve yasal mevzuatlardan doğan zorunluluklar mı bulunmaktadır; bulunmaktaysa söz konusu uluslararası anlaşmalar ve yasal mevzuatlar nelerdir?
11. Türkiye'de tarımsal üretimi tehdit eden Tomato Mottle Mosaic Virus (ToMMV) gibi hastalıkların yayılmasını engellemek amacıyla ne tür denetim mekanizmaları yürütülmektedir?